

Recent gerestaureerde prent toont Leidse hortus in Boerhaaves tijd Herstelde kopergravure Erfgoed Leiden en Omstreken te zien in Rijksmuseum Boerhaave

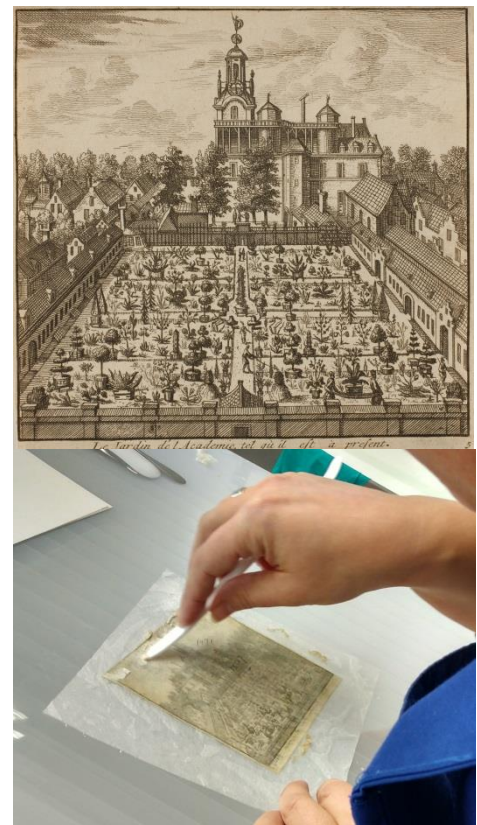
De Leidse alleskunner Herman Boerhaave (1668-1738) was onder meer prefect van de Hortus in Leiden. Hij beschreef veel nieuwe soorten en had een breed internationaal netwerk (bijv. Carolus Linnaeus). In de 21 jaar dat Boerhaave prefect van de Hortus is geweest (1709-1730), verdubbelde het aantal plantensoorten. De prent 'Le Jardin de l'Académie tel qu'il est à present' uit de collectie van Erfgoed Leiden en Omstreken toont aan hoe de Leidse hortus er in de tijd van Boerhaave uitzag.

Le Jardin de l'Académie tel qu'il est à present

Het prentje, een kopergravure, getiteld *Le Jardin de l'Académie tel qu'il est à present*, is afkomstig uit het boek *Les Delices de Leide. En Tailles – douces, pour la Curiosité et commodité des Voyageurs qui viendront dans cette Ville*. De publicatie is samengesteld door J.N. de Parival en uitgegeven in 1712 door P. van der Aa. Dit werk bevindt zich in de bibliotheek van Erfgoed Leiden onder nr. LB3305.

Restauratieproces

De gravure is ter voorbereiding op de tentoonstelling 'Herman Boerhaave & de Gouden Eeuw van de wetenschap' gerestaureerd door de papierrestaurator van Erfgoed Leiden en Omstreken. Voor de restauratie is het prentje uit zijn oude passe-partout gehaald. Het was namelijk geplakt op een niet-zuurvrij vel papier, wat de kwaliteit van de afbeelding op den duur vermindert. Dit papier is zoveel mogelijk droog van het prentje afgepeld. Daarna is het prentje met lauwwarm water gespoeld waarna de oude resten papier, tape en lijm met een teflon spatel voorzichtig zijn afgeschrapt (zie foto). Na nogmaals spoelen is het prentje tussen dik wolvlit gedroogd. Om weer licht bevochtigd tussen droog filtreerpapier en planken 'onder gewicht' gedroogd en gevlaakt te worden. Nadien zijn er marges van Japans papier aangebracht met vers-gekookte tarwezetmeel stijfjesel en is het prentje in een nieuw zuurvrij passe-partout van museumkarton gemonteerd en ingelijst, klaar voor de tentoonstelling. Bezoekers van de tentoonstelling 'Herman Boerhaave & de Gouden Eeuw van de wetenschap' hebben dan ook de primeur om de prent in Rijksmuseum Boerhaave voor het eerst in herstelde glorie te zien.

Historische achtergrond bij de tentoonstelling

Onder Boerhaaves leiding groeide het plantenbezit van de Leidse Hortus. Hier wisselde hij zaden, planten en vruchten uit met Nederlanders in dienst van de Oost- en West-Indische Compagnie, maar ook Engelse, Italiaanse en Franse onderzoekers stuurden hem zaden en planten van over de hele wereld. Zo was onder andere William Sherard, de Britse consul in Smyrna een belangrijke leverancier van bijzondere planten. De bewaard gebleven zaadlijsten tonen wie de planten opstuurden, waar ze vandaan kwamen en hoe ze verpakt werden. In de 21 jaar dat Herman Boerhaave prefect van de Hortus is geweest (1709-1730), nam het aantal plantensoorten toe van ca. 3500 tot naar schatting ca. 7000. De prent uit de collectie van Erfgoed Leiden en Omstreken toont aan hoe de Leidse hortus er in de tijd van Boerhaave uitzag.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie: voor meer informatie over de tentoonstelling kunt u contact opnemen met Vera Weterings, medewerker marketing en communicatie bij Rijksmuseum Boerhaave, telefonisch via 071-7519955 of per [e-mail](mailto:ve.weterings@rijksmuseumboerhaave.nl). Wenst u meer informatie over het restauratieproces dan kunt u contact opnemen met Annelies Spanhaak van Erfgoed Leiden en Omstreken per [e-mail](mailto:annelies@erfgoedleiden.nl).